REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE IN EVROPSKE ZADEVE

SLOVENIA AID & PARTNERSHIPS

SLOGA Slovenian Global Action

GLASOVI ZA SPREMEMBE

April 2026

Manifest

Vloga Slovenije v SVETU

Strokovni okvir Manifesta Platforme SLOGA za volitve v Državni Zbor RS 2026

V sodelovanju s članicami pripravila:

SLOGA,
Platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč.

Platforma SLOGA je združenje 41 nevladnih organizacij, ki delujejo na področju mednarodnega razvoja, globalnega učenja in mednarodne humanitarne pomoči.

KAZALO

1. Uvod in namen manifesta **2**

2. Vrednotni in politični okvir Evropske unije **3**

3. Širši okvir mednarodnega razvojnega sodelovanja **3**

4. Vsebinski sklopi manifesta **3**

4. 1. Mednarodno razvojno sodelovanje (MRS): Uradna razvojna pomoč in skladnost politik za trajnostni razvoj 3

4. 2. Mednarodna humanitarna pomoč (MHP) 4

4. 3. Okolje 4

4. 4. Enakost spolov 5

4. 5. Migracije 5

4. 6. Globalno učenje 6

5. Institucionalni okvir in vloga podjetij **6**

6. Akcijski načrt za doseganje ciljev URP do leta 2030 in po letu 2030 **7**

7. Zaključek **7**

1. Uvod in namen manifesta

Manifest nevladnih organizacij (NVO) ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (MRSHP) je prispevek nevladnih organizacij k razpravi o vlogi Slovenije v svetu ter njenem razvojnem, humanitarnem in globalno odgovornem delovanju. Namen manifesta je okrepiti razumevanje mednarodnega razvojnega sodelovanja kot ključnega javnega interesa ter spodbuditi politične odločevalce k ambiciozni in vrednotno utemeljeni zunanji politiki. Temelji na vrednotah človekovega dostojanstva, globalne solidarnosti, enakosti, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in vladavine prava.

Manifest nevladnih organizacij (NVO), ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (MRSHP) je nastal v obdobju pred državnozborskimi volitvami 2026 z namenom javne promocije področno pomembnih vsebin med političnimi strankami. Posledično manifest odraža prioritete, razprave ter politični kontekst predvolilnega časa. Dokument je rezultat usklajevanja organizacij civilne družbe ter je bil pripravljen kot podlaga za dialog s kandidati za politične odločevalce. Vsebina manifesta zato odraža takrat opredeljene poudarke in razprave, ki so bili značilni za obdobje njegove priprave. Posamezne teme in formulacije so umeščene v navedeni časovni okvir in bi se lahko v drugačnih okoliščinah ali ob morebitni ponovni pripravi dokumenta oblikovale drugače. Manifest je bil namenjen spodbujanju političnega dialoga in krepitvi razumevanja MRSHP pred letošnjimi državnozborskimi volitvami. Upamo, da bo tudi po volitvah uporaben kot izhodišče za nadaljnje razprave in razvoj politik na tem področju.

Ključni zahtevki manifesta (nevtralna formulacija):

- ***Do leta 2027 sprejetje nove Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju Slovenije z jasno časovnico povečanja URP na 0,7 % BDP.***
- ***15 % uradne razvojne pomoči namenjenih projektom slovenskih NVO (nevladnih organizacij).***
- ***Sistemska skladnost politik za trajnostni razvoj in okoljsko pravičnost.***
- ***Enakost spolov in podpora človekovim pravicam v vseh politikah.***
- ***Stabilno financiranje humanitarne pomoči in vključitev globalnega učenja v izobraževalni sistem.***

2. Vrednotni in politični okvir Evropske unije

Evropska unija svojo globalno vlogo utemeljuje na povezovanju notranjih in zunanjih politik z namenom spodbujanja trajnostnega razvoja, miru in človekove varnosti. Manifest platforme SLOGA poudarja, da mora Slovenija kot članica EU aktivno prispevati k:

- globalni solidarnosti ter si prizadevati za zmanjševanje revščine in neenakosti med ljudmi;
- varovanju okolja in podnebni pravičnosti;
- spoštovanju človekovih pravic in enakosti spolov ter vzpostavljanju vključujočih družb.

3. Širši okvir mednarodnega razvojnega sodelovanja

Mednarodno razvojno sodelovanje (MRS) in nudenje mednarodne humanitarne pomoči (MHP) je ključen instrument za uresničevanje zunanjepolitičnih ciljev Slovenije ter za njen prispevek k reševanju globalnih izzivov. Manifest zagovarja celosten pristop, ki povezuje razvojno, humanitarno, okoljsko, migracijsko, trgovinsko in varnostno politiko.

Poseben poudarek je namenjen:

- krepitvi partnerstev z državami globalnega juga;
- podpori lokalnim akterjem in civilni družbi;
- dolgoročnim razvojnim učinkom namesto kratkoročnih interesov.

4. Vsebinski sklopi manifesta

Manifest sestavljajo kratki, ciljno usmerjeni povzetki zahtev za naslednja področja:

4. 1. Mednarodno razvojno sodelovanje (MRS): Uradna razvojna pomoč in skladnost politik za trajnostni razvoj

Slovenija se je zavezala k postopnemu povečevanju uradne razvojne pomoči (URP) v skladu z evropskimi in mednarodnimi obveznostmi. Ključno je, da se do leta 2027 sprejme nova Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni

pomoči Republike Slovenije (MRSHP) ter da se ustrezno prilagajata tudi Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije in njen akcijski načrt. To bo podlaga za postopno približevanje deleža BDP standardom URP, ki veljajo za države, ki so se pridružile EU do leta 2002.

Povečanje deleža sredstev za slovenske NVO je ključno, saj omogoča strateško, inovativno in lokalno usmerjeno izvajanje projektov, krepi konkurenčnost NVO ter omogoča vključevanje lokalnih partnerjev in skupnosti v partnerskih državah. Skladnost politik za trajnostni razvoj je nujna, saj nacionalne politike ne smejo povzročati negativnih razvojnih in okoljskih učinkov v partnerskih državah. S skrbjo za razvojno in okoljsko naravnanost slovenskih politik se zagotovi, da Slovenija uresničuje svoje mednarodne zaveze in zagotavlja trajnostne rezultate.

Zahteve:

- Do leta 2027 sprejetje nove Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju Slovenije z jasno časovnico povečanja URP na 0,7 % BDP.
- 15 % URP namenjene projektom slovenskih NVO.
- Sistemska uveljavitev skladnosti politik za trajnostni razvoj (PCSD).
- Obvezna presoja razvojne in okoljske naravnanosti pri vseh politikah.

4. 2. Mednarodna humanitarna pomoč (MHP)

Nevladne organizacije so ključni akterji humanitarnega odzivanja zaradi stalne prisotnosti na terenu, prilagodljivosti in strokovne specializacije. Zagotavljajo pomemben delež neposredne pomoči prebivalstvu v krizah, kar neposredno rešuje človeška življenja. Zaradi tega mora Slovenija zagotavljati neodvisno, nepristransko in na potrebah temelječo humanitarno pomoč ter spodbujati povezovanje humanitarnega delovanja, razvojnega sodelovanja in mirovnih prizadevanj, da se maksimizira učinkovitost ukrepov in trajnostni učinek pomoči.

Zahteve:

- zagotovitev stabilnega in zadostnega financiranja humanitarne pomoči;
- dosledno spoštovanje humanitarnih načel (neodvisnost, nepristranskost, osredotočenost na potrebe);
- krepitev strateških partnerstev z NVO;
- sistemska implementacija trojnega neksusa.

4. 3. Okolje

Globalne podnebne in politične krize nesorazmerno prizadenejo skupnosti, ki najmanj prispevajo k njihovemu nastanku, medtem ko globalni sever ohranja modele rasti, temelječe na izkoriščanju virov. Rešitve pogosto reproducirajo obstoječa razmerja

moči, na primer z uporabo mehanizmov, kot so emisijski kuponi in ogljične izravnave. Za Slovenijo je ključno, da v mednarodnem razvojnem sodelovanju krepi človekove pravice, okoljsko pravičnost in opolnomočenje lokalnih skupnosti ter zagotovi ločeno, stabilno financiranje podnebnih in razvojnih ukrepov, da so intervencije učinkovite, pravične in trajnostne.

Zahteve:

- zagovarjanje človekovih pravic in okoljske pravičnosti v mednarodnih politikah;
- krepitev partnerstev z NVO pri okoljskih in razvojnih programih;
- strogi okoljski standardi in opolnomočenje lokalnih skupnosti;
- ločeno in stabilno financiranje podnebnih ter razvojnih ukrepov;
- preusmeritev sredstev v trajnostne, lokalno zasidrane sisteme.

4. 4. Enakost spolov

Obstoječe družbene in globalne neenakosti s ponekod vse očitnejšo retradicionalizacijo vrednot, ki ženskam jemlje že pridobljene pravice, na globalni ravni omejujejo razpoložljiva sredstva za organizacije, ki spodbujajo enakost spolov, medtem ko se ženske v EU še vedno borijo za temeljne človekove pravice, vključno s polno telesno avtonomijo. Slovenija je leta 2023 napovedala feministično zunanjo politiko. Predlagamo, da se opravi sistematična analiza potreb in sinergijskih učinkov, ki jih lahko prispevajo slovenski deležniki. Spodbujamo pripravo jasnega področnega akcijskega načrta ter sistematično analizo po spolu in okrepljeno sodelovanje z NVO za krepitev enakosti spolov.

Zahteve:

- polna podpora telesni avtonomiji kot temeljni človekovi pravici;
- vključitev enakosti spolov kot prečnega načela v celotno uradno razvojno pomoč (URP);
- nadaljevanje posvetovanj z NVO pri izvajanju agende Ženske, mir in varnost;
- priprava in izvedba jasnega akcijskega načrta feministične zunanje politike, podprtega s kazalniki in pripravljenega v sodelovanju s širšim krogom deležnikov;
- vzpostavitev mehanizmov za spolno občutljiva posvetovanja v krizah.

4. 5. Migracije

Slovenija mora zagotoviti visoke standarde zaščite, nastanitve in obravnave ranljivih skupin migrantov, zlasti otrok brez spremstva, starejših in žrtev trgovanja z ljudmi, ker so prav ti najbolj ranljivi in izpostavljeni tveganjem, če zaščita ni dosledna. Zagotavljanje ustreznega zakonitega zastopstva, skrbništva in podpornih programov ter krepitev integracijskih mehanizmov na lokalni ravni je ključno za varno, dostojanstveno in učinkovito vključevanje migrantov. Z dostopnostjo stanovanj in

zdravstvenega varstva ter medkulturno mediacijo in učinkovitimi nadzornimi mehanizmi se preprečujejo zlorabe, hkrati pa se zagotavlja, da lahko migranti polno participirajo v skupnostih in zmanjšujejo socialne napetosti.

Zahteve:

- vzpostavitev standardov zaščite in celostne obravnave ranljivih migrantov;
- krepitev skrbništva, zastopništva in podpornih programov;
- okrepitev integracije z večjimi pristojnostmi lokalnih skupnosti;
- dostop do neprofitnih stanovanj in zdravstvenega varstva;
- okrepljen inšpekcijski nadzor nad zaposlovanjem tujcev.

4. 6. Globalno učenje

Globalno učenje je temelj za razumevanje medsebojno povezanega sveta, spodbujanje participativnega državljanstva in zmanjševanje neenakosti, saj učencem omogoča razvoj kritičnega mišljenja, empatije in sposobnosti sodelovanja v globalnem kontekstu. Kljub temu ostaja to področje projektno razdrobljeno, brez stabilnega financiranja in sistemske umestitve v izobraževalni sistem, kar omejuje njegov dolgoročni učinek. Za trajno in učinkovito vključitev globalnega učenja v izobraževalni sistem sta zato nujna sprejem nacionalnega akcijskega načrta za globalno učenje in njegova integracija v formalno izobraževanje, da postane stalni del izobraževalnega procesa ter prispeva k oblikovanju odgovorne, informirane in demokratične družbe.

Zahteve:

- sprejem nacionalnega akcijskega načrta za globalno učenje;
- vključitev globalnega učenja v izobraževanje učiteljev;
- horizontalna integracija v kurikule in kompetenčne okvire;
- stabilno javno financiranje projektov NVO;
- okrepljeno medresorsko sodelovanje pri uresničevanju cilja 4.7.

5. Institucionalni okvir in vloga podjetij

Učinkovito mednarodno razvojno sodelovanje zahteva jasno, stabilno in strokovno institucionalno ureditev. Podjetja imajo pomembno vlogo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja z vlaganjem v trajnostni gospodarski razvoj, reševanjem razvojnih izzivov in ustvarjanjem vključujočih družb.

Manifest zagovarja:

- da podjetja, ki se z javnimi sredstvi vključujejo v mednarodno razvojno sodelovanje, izpolnjujejo stroge kriterije globalnega učenja glede okoljske pravičnosti, človekovih pravic, podnebnih sprememb itd. ter predvsem temeljijo na vključevanju skupnosti, v katerih delujejo.

Stabilna struktura bo tudi v prihodnje omogočala večjo strateškost, preglednost, strokovnost ter boljše sodelovanje z nevladnimi organizacijami, podjetji ter drugimi ključnimi deležniki.

6. Akcijski načrt za doseganje ciljev URP do leta 2030 in po letu 2030

Manifest poudarja nujnost sprejetja celovitega Akcijskega načrta za:

- doseganje ciljev URP do leta 2030,
- spremljanje prispevka Slovenije k ciljem trajnostnega razvoja (CTR),
- opredelitev prioritet po letu 2030 v luči prihodnjih globalnih razvojnih okvirov.

Akcijski načrt mora vključevati merljive cilje, jasne odgovornosti, časovnice ter mehanizme poročanja in vključevanja civilne družbe.

7. Zaključek

Platforma SLOGA s svojim manifestom poziva politične stranke in odločevalce, da mednarodno razvojno sodelovanje prepoznajo kot sestavni del odgovorne, solidarne in v prihodnost usmerjene zunanje politike Republike Slovenije. Slovenija lahko le z doslednim spoštovanjem vrednot EU, institucionalno krepitvijo in jasnimi političnimi zavezami verodostojno prispeva k trajnostnemu razvoju doma in po svetu.

Manifest je nastal v sklopu projekta Glasovi za spremembe, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije ter izraža mnenja avtorjev in ne predstavlja uradnega stališča MZEZ ali Vlade Republike Slovenije.